

BIULETYN POLONIJNY

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Numer 3(4)/2008

Luty–marzec 2008 roku

Redaguje: Wydział Polonii Departamentu Konsularnego i Polonii MSZ

Kontakt: Regina Jurkowska – tel. 5239 460; e-mail: regina.jurkowska@msz.gov.pl

SPIS TREŚCI

REALIZACJA PRAW OSÓB POCHODZENIA POLSKIEGO, KARTA POLAKA

Spotkanie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP z Pełnomocnikiem Rządu RFN ds. Kultury i Mediów	3
Rozmowy polsko-białoruskie w sprawie Karty Polaka	3
Nauczanie języka polskiego w Badenii-Wirtembergii.....	3
Wiceminister SZ przyjął delegację Konwentu Organizacji Polskich w Niemczech.....	4
Problem dwujęzycznej pisowni nazw ulic na Litwie	4
Spotkanie w MSZ z dziennikarzami polskimi ze Wschodu.....	5

ORGANIZACJE POLSKIE I POLONIJNE W ŚWIECIE

II Forum Lekarzy Polskich w Hamburgu	6
Władze Łotwy o Związku Polaków na Łotwie	6
Spotkanie kierownictwa Związku Polaków Estonii z Minister Kultury Republiki Estońskiej	6
Prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej z wizytą u premiera Kanady	7
70 rocznica powstania Kongresu Polaków w Niemczech	7
Zebrań sprawozdawczo-wyborcze Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego „Polonia” w Petersburgu	7

KULTURA i PROMOCJA

Promocja kultury polskiej w środowiskach elit kostarykańskich	7
Spotkanie z Magdaleną Orzel – polską pisarką, w POSK w Dublinie	8
Wyspiański i Yeats duchem pokrewni – spotkanie w Domu Polskim w Dublinie	8
W prasie petersburskiej o „Katyniu” A. Wajdy	8
Inauguracja obchodów Roku Herberta w Sankt Petersburgu	10
Koncert w Sankt Petersburgu z okazji 198 urodzin Chopina	10
Konkurs „Wiedzy o Polsce” w obwodzie leningradzkim	11
Chopiniada w Oberursel w Niemczech	11
Wieczór autorski ks. Andrzeja Madeja w Iwieńcu	11
Seminarium o kulturze polskiej w Sao Bento do Sul	12
Polska Wielkanoc w Santiago.....	12
Inauguracja działalności Dyskusyjnego Klubu Filmowego w Sao Paulo	12
Wystawa fotograficzna „Joseph Conrad – twixt Land&Sea” w Mediolanie.....	12
Otwarcie wystawy „Prawda i pamięć – zbrodnia katyńska” w Sankt Petersburgu	13
Festiwal Migracji, Kultur i Obywatelstwa w Luksemburgu.....	13
O Cezarym Skubiszewskim – polskim kompozytorze w Australii	14

XI Aukcja Sztuki Współczesnej w Nowym Jorku	14
---	----

EDUKACJA POLONIJNA

Nauka języka polskiego w Ambasadzie RP w Caracas	14
Holenderski „De Telegraaf” o punkcie konsultacyjnym dla osób z dziećmi	15
VIII Festiwal Poezji Dziecięcej w Holandii.....	15

MEDIA

Nowa gazeta polskojęzyczna na Ukrainie.....	15
---	----

MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ, ROCZNICE

Cmentarz polskich uchodźców wojennych w Bigwa w Tanzanii	16
Obchody 64. rocznicy zbrodni w Hucie Pieniackiej na Ukrainie	16
Obchody piątej rocznicy śmierci żołnierzy polskich w Macedonii	17
Obchody 240. rocznicy powstania Konfederacji Barskiej w Barze na Ukrainie	17
Wspomnienie o Zbigniewie Ziemińskim - polskim reżyserze w Brazylii	17
Obchody 40. rocznicy wydarzeń marcowych w Nowym Jorku	18
Obchody 40. rocznicy wydarzeń marcowych w Kopenhadze	18
Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi RP dla Jackie Jakubowskiego i Gabryeli Bromberg w ramach obchodów 40. rocznicy Marca '68 w Sztokholmie	19
Obchody 40. rocznicy wydarzeń marcowych w Toronto	19
Przygotowania do obchodów 64. rocznicy bitwy o Ancone.....	19

SYLWETKI POLONIJNE

100. urodziny Wacława Kowrygo na Białorusi	20
Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi RP dla Krzysztofa Sierańskiego z Austrii	20
110. urodziny pani Eufrozyny Kamińskiej (Ottawa)	20
102. urodziny ks. prałata Józefa Obrebskiego w Mejszagole na Litwie	20

VARIA

II Polonijny Turniej Szachowy w Norymberdze	21
Spotkania ambasadora RP z przedstawicielami Polonii w Salto w Urugwaju	21
Prezentacja programu stypendialnego „Poland in the Rockies” w Chicago	22
Rekolekcje po polsku w Rabacie	22
Przekazanie w Nowym Jorku pamiątek po dowódcy Dywizjonu 303.....	22

REALIZACJA PRAW OSÓB POCHODZENIA POLSKIEGO, KARTA POLAKA

Spotkanie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP z Pełnomocnikiem Rządu RFN ds. Kultury i Mediów

Niemcy – Ambasada RP w Berlinie

15 lutego 2008 r. w Urzędzie Kanclerskim w Berlinie odbyło się spotkanie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP – B. Zdrojewskiego, z Pełnomocnikiem Rządu RFN ds. Kultury i Mediów – B. Neumannem. Omawiano projekty, dotyczące relacji polsko-niemieckich.

Min. B. Zdrojewski zwrócił się do min. Neumanna o wsparcie Polonii niemieckiej, m.in. w kwestii sposobu przyznawania dotacji na projekty kulturalne. Szczegóły znalazły się w piśmie przekazanym przez ministra stronie niemieckiej.

Rozmowy polsko-białoruskie w sprawie Karty Polaka

Departament Konsularny i Polonii MSZ

11 marca 2008 r. odbyło się w Warszawie kolejne spotkanie informacyjne z przedstawicielami MSZ Republiki Białoruś, którego tematem była realizacja Ustawy o Karcie Polaka. Delegacjom przewodniczyli: ze strony polskiej Andrzej Jasionowski (dyrektor Departamentu Konsularnego i Polonii MSZ RP), ze strony białoruskiej Andrej Giro (dyrektor Departamentu Konsularnego MSZ RB).

Delegacja białoruska poinformowała, że stanowisko strony białoruskiej od czasu ostatniego spotkania w tej sprawie (7 lutego br.) pozostaje niezmienione. Władze RB uznają zapisy Ustawy za niezgodne ze standardami międzynarodowymi i niektórymi uregulowaniami dwustronnymi. Delegacja polska przedstawiła odmienną opinię, podkreślając, że przywileje dotyczące Karty Polaka będą realizowane tylko i wyłącznie na terytorium Polski oraz że już 11 państw europejskich przyjęło podobne do Karty Polaka regulacje.

Pomimo istniejących rozbieżności stanowisk, obie strony zadeklarowały wolę dialogu i dalszych kontaktów.

Nauczanie języka polskiego w Badenii-Wirtembergii

Niemcy – KG RP w Monachium

13 marca 2008 r. w siedzibie Ministerstwa Edukacji, Młodzieży i Sportu Badenii-Wirtembergii w Stuttgarcie odbyło się spotkanie dotyczące nauczania możliwości wprowadzenia języka polskiego jako obcego do systemu szkolnictwa tego landu oraz możliwości wsparcia dla projektu szkoleń i seminariów nauczycieli szkół posiadających partnerstwo z Polską. W spotkaniu uczestniczyły Konsul Generalny - E.Sobótka i wicekonsul ds.Polonii - A.Berdys.

Na wstępie spotkania omówiono sposób realizacji Dyrektywy 77/486/EWG w sprawie kształcenia dzieci pracowników migrujących, która na terenie Badenii-Wirtembergii została wprowadzona do systemu prawnego Rozporządzeniem z 1992 r. "Zajęcia dla obcokrajowców w szkołach ogólnokształcących i zawodowych". Na podstawie tych przepisów odbywają się zajęcia z języka polskiego jako ojczystego w dwóch grupach w Heidelbergu. Strona niemiecka zapewnia bezpłatnie pomieszczenia szkolne oraz raz w roku dofinansowanie tych zajęć w miarę posiadanych środków na ten cel. Wyjaśniono także kwestię, w jakiej formie można organizować zajęcia z języka polskiego dla starszych uczniów z gimnazjów, mianowicie możliwe jest tu zarówno zorganizowanie zajęć w oparciu o Dyrektywę i Rozporządzenie, jak również w ramach niemieckiego systemu szkolnego - jako kółko zainteresowań. W tym ostatnim przypadku możliwe jest również zatrudnienie nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje pedagogiczne w Polsce, decyzje w tych kwestiach należą jednak do dyrektorów poszczególnych szkół.

W kwestii wprowadzenia języka polskiego, jako obcego do miejscowego systemu oświaty, strona niemiecka wyraziła gotowość umożliwienia nauczania języka polskiego, jako obcego dla zaawansowanych w 12 i 13 klasie (w formie obowiązkowego przedmiotu do wyboru albo zajęć nadobowiązkowych). W związku jednak z tym, że Ministerstwo nie dysponuje danymi na temat nauczycieli języka polskiego

posiadających kwalifikacje do nauczania w szkołach niemieckich, strona polska zobowiązała się do przedstawienia stosownej kandydatury, jak również odpowiedniego zainteresowania minimum 16 uczniów. Przedstawiciele Ministerstwa wskazali, że partnerami do rozmów w celu utworzenia tej formy nauczania są dyrektorzy poszczególnych szkół. Szkoły w Badenii - Wirtembergii posiadają, bowiem duży zakres autonomii i ich dyrektorzy podejmują wiele decyzji samodzielnie.

Kolejnym tematem omawianym na spotkaniu była współpraca w zakresie organizowanych przez KG Monachium seminariów i podróży studyjnych do Polski dla nauczycieli szkół niemieckich posiadających partnerstwo ze szkołami w Polsce. W 2007 r. odbyły się seminaria w konsulacie i podróż do Polski dla nauczycieli szkół partnerskich z Bawarii, w roku bieżącym projekt jest kontynuowany. Propozycja wprowadzenia podobnej współpracy ze szkołami mającymi partnerstwo z Polską znajdującymi się na terenie Badenii-Wirtembergii spotkała się z dużym zainteresowaniem przedstawicieli Ministerstwa. Oświadczyli oni, że idąc za przykładem Bawarii również nawiążą w tym zakresie kontakty z Centralą Kształcenia Politycznego w Badenii, w celu znalezienia możliwości wsparcia tego projektu.

Wiceminister SZ RP przyjął delegację Konwentu Organizacji Polskich w Niemczech *Departament Konsularny i Polonii MSZ*

19 marca 2008 r. Sekretarz Stanu MSZ Jan Borkowski przyjął delegację reprezentującą Konwent Organizacji Polskich w Niemczech: Alexandra Zajęca (Polska Rada w Niemczech), Wiesława Lewickiego (Kongres Polonii Niemieckiej) i Krzysztofa Nowackiego (Zgoda). W spotkaniu uczestniczył również wicedyrektor Departamentu Konsularnego i Polonii Wojciech Tyciński.

Przedstawiciele Konwentu zapoznali Ministra z głównymi problemami, z jakimi borykają się Polacy oraz organizacje polskie w Niemczech:

- niewywiązywanie się władz niemieckich, zarówno federalnych jak i landowych, z postanowień *Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z 17 czerwca 1991 r.*,
- ograniczony dostęp dzieci i młodzieży do nauki języka polskiego jako ojczystego,
- formalno-prawna dysproporcja w traktowaniu grupy polskiej w Niemczech i mniejszości niemieckiej w Polsce,
- brak przejrzystości w uzyskiwaniu środków finansowych z Urzędu Pełnomocnika Rządu Federalnego ds. Kultury i Mediów na działalność kulturalną organizacji polonijnych,
- strona niemiecka nie określiła dotychczas, z kim powinni kontaktować się przedstawiciele Polonii w swoich sprawach,
- brak środków umożliwiających funkcjonowanie Domu Polskiego w Recklinghausen,
- trudności z wyłonieniem w wyborach lokalnych reprezentanta grupy polskiej (powód: duże rozproszenie ludności polskiej).

Minister poinformował o swej planowanej w dniach 10-12 kwietnia wizycie w Niemczech. Jej celem będzie udział w naradzie poświęconej w sprawom polonijnym, głównie oświatowym, organizowanej przez Konsulat Generalny RP w Kolonii. Minister J. Borkowski spotka się ponadto z przedstawicielami niemieckich władz landowych.

Problem dwujęzycznej pisowni nazw ulic na Litwie *Litwa – Ambasada RP w Wilnie*

5 marca 2008 r. Biuro Prasowe MSZ RL wydało następujące oświadczenie:

„Na Litwie ponownie toczą się dyskusje nt. używania napisów w językach mniejszości narodowych na terenie niektórych rejonów Litwy. Zwracamy uwagę na fakt, iż w kwestii tej litewskie akty prawne, tj. z «Ustawa o języku państwowym» i «Ustawa o mniejszościach narodowych», kolidują ze sobą.

Przypominamy, iż na Litwie obowiązuje ratyfikowana przez RL „Europejska Konwencja Ramowa Ochrony Mniejszości Narodowych”.

Artykuł 11 niniejszej Konwencji przewiduje możliwość używania napisów w językach mniejszości narodowych na terenach zwarcie zamieszkałych przez nią. Zgodnie z artykułem 17 „Ustawy o języku państwowym” napisy informacyjne na terytorium Litwy muszą być pisane tylko w języku państwowym.

MSZ Litwy uważa, iż zanim nie zostaną usunięte sprzeczności w litewskich aktach prawnych, należy wstrzymać się od pośpiesznych decyzji dotyczących bardzo „wrażliwych” dla mniejszości narodowych kwestii.”

Radio „Znad Wili” z kolei podało: „Minister spraw zagranicznych P. Vaitiekunas zwróci się do Sejmu proponując jak najszybsze rozstrzygnięcie kolizji prawnej dot. używania napisów w językach mniejszości narodach, w tym polskich”.

Od dłuższego czasu na Litwie trwa dyskusja na temat używania tablic z nazwami ulic w dwóch językach – litewskim i polskim, w rejonach wileńskim i sołecznickim, które zamieszkują przede wszystkim Polacy. Zgodnie z Europejską Konwencją Ramową Ochrony Mniejszości Narodowych i Europejską Kartą Samorządową, które Litwa podpisała i ratyfikowała, a także litewską ustawą o mniejszościach narodowych, na terenach zwarcie zamieszkałych przez mniejszość narodową ma ona prawo do napisów informacyjnych w swoim języku. Jednak jest to sprzeczne z litewską ustawą o języku państwowym.

W grudniu 2007 r. przedstawiciel rządu na okręg wileński J. Jurkevičius zwrócił się do sądu z żądaniem usunięcia tablic w języku polskim, gdyż – jak zaznaczył – używanie dwóch języków w nazewnictwie ulic jest sprzeczne z ustawą o języku państwowym. W lutym 2008 r. Państwowa Inspekcja Językowa ukarała grzywną w wysokości 450 litów (około 450 zł.) dyrektora administracji samorządu rejonu sołecznickiego – B. Daszkiewicza, za niepodporządkowanie się decyzji inspekcji w sprawie usunięcia dwujęzycznych tablic w rejonie.

„Kurier Wileński” (18 marca 2008 r.) poinformował:

„Dyr. Administracji samorządu rejonu wileńskiego – L. Kotłowska zapowiedziała zaskarżenie w sądzie wyższej instancji (Sąd Najwyższy) decyzji Wileńskiego Administracyjnego Sądu Okręgowego w sprawie zakazu używania języka polskiego w nazewnictwie ulic na Wileńszczyźnie. Sąd uznał, że zapis w «Ustawie o języku urzędowym», traktujący o tym, że wszystkie napisy w kraju są w języku urzędowym, jest ważniejszy od ustaleń zawartych w «Ustawie o mniejszościach narodowych» – w miejscowościach, w których zwarcie mieszka mniejszość narodowa, może być używany język danej mniejszości obok języka urzędowego. Taką możliwość daje mniejszościom narodowym również Konwencja Ramowa Rady Europy o Ochronie Mniejszości Narodowych, która dopuszcza używanie języka mniejszości, w tym również w nazewnictwie ulic w miejscowościach zamieszkałych przez mniejszość narodową. Z kolei litewska «Ustawa o umowach międzynarodowych» mówi jednoznacznie, że jeśli ratyfikowana i obowiązująca umowa międzynarodowa ustanawia inne regulacje, niż ustawy lub inne akty prawne litewskie, to w tym przypadku obowiązują umowy międzynarodowe. Polskie tablice z nazwami w sądzie zaskarżył przedstawiciel rządu na powiat wileński Jurgi Jurkevičius. Sprawa dotyczyła przede wszystkim nazw kilku ulic w Mejszagole, Rzeszy, Czerwonym Dworze i Niemenczynie. Większość tych tablic pojawiła się na domach z inicjatywy lokalnej władzy. Ale coraz częściej mieszkańcy rejonu prywatnie zamieszczają obok litewskich nazw tablice z nazwami polskimi. Sprawa ta uległa zaostrzeniu również, w związku z decyzją Komisji Języka Urzędowego, która pod koniec lutego br. ukarała grzywną dyrektora administracji samorządu rejonu sołecznickiego i nakazała mu zdjęcie tablic w języku polskim w niektórych miejscowościach rejonu. Przewodniczący Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – poseł Waldemar Tomaszewski, wystosował oświadczenie do rządu, w którym protestuje przeciwko eskalacji napięcia w sprawie podwójnych tablic z nazwami ulic oraz domaga się od premiera zwolnienia Jurgisa Jurkevičiusa ze stanowiska przedstawiciela rządu na powiat. Zapowiada też zbiórkę pieniędzy na pokrycie kar pieniężnych dla urzędników samorządów, którzy nie zastosowali się do żądań Komisji i Jurkevičiusa”.

Spotkanie w MSZ z dziennikarzami polskimi ze Wschodu

Departament Konsularny i Polonii MSZ

28 marca wiceminister SZ Jan Borkowski spotkał się z kilkunastoma przedstawicielami mediów polskojęzycznych na Wschodzie. Wizyta, zorganizowana przez Fundację „Pomoc Polakom na Wschodzie”, związana była z wejściem w końcu marca w życie *Ustawy o Kartce Polaka*. Minister przedstawił stan przygotowań do wdrożenia przez MSZ i konsulów ustawy, a także oczekiwania Ministerstwa wobec organizacji i mediów polskich na Wschodzie w związku z jej realizacją. Podkreślił, że powinny odegrać one istotną rolę w procesie wdrażania ustawy, przygotowując należycie środowiska polskie do występowania o Kartę Polaka, a także – w przypadku mediów – angażując się w akcję informowania Polaków o sprawach dotyczących procedury i uprawnień wynikających z ustawy.

ORGANIZACJE POLSKIE I POLONIJNE W ŚWIECIE

II Forum Lekarzy Polskich

Niemcy – KG RP w Hamburgu

27 lutego 2008 r. w rezydencji konsula generalnego w Hamburgu odbyło się II Forum Polskich Lekarzy. Prelekcję „Jak skutecznie zmagać się z kasami chorych” wygłosił przedstawiciel międzynarodowego towarzystwa ubezpieczeniowego DEBEKA. Obecnych było ok.60 osób.

Prelegent wskazywał na różne, zwłaszcza finansowe, aspekty kontaktów na linii pacjent–lekarz–kasa chorych. Zwracał lekarzom uwagę na możliwość rozliczania nie tylko złożonych badań, lecz także wszystkich dodatkowych działań, związanych z opieką nad pacjentem .

Po prelekcji rozwinęła się ożywiona dyskusja, ponieważ kontakty lekarzy z kasami chorych często nie należą do łatwych. Padło wiele pytań dotyczących statusu ubezpieczeniowego obywateli polskich migrujących do Niemiec, zasad ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujących w Polsce i UE, współpracy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Lekarze zasygnalizowali potrzebę dalszych spotkań tematycznych poświęconych kwestii ubezpieczeń zdrowotnych.

II Forum Polskich Lekarzy, zorganizowane przez KG w Hamburgu, służyło przede wszystkim dalszemu integrowaniu tego środowiska. Kontakty z polskojęzycznymi lekarzami są wykorzystywane w bieżącej pracy konsulatu w zakresie opieki konsularnej.

Władze Łotwy o Związku Polaków na Łotwie

Łotwa – Ambasada RP w Rydze

5 marca 2008 r. w czasie spotkania ambasadora RP w Rydze – Macieja Klimczaka, z ministrem integracji społecznej Łotwy – Oskarem Kastensem, omawiano bieżące kwestie dotyczące sytuacji ponad 50-tysięcznej mniejszości polskiej, w tym realizację projektu tworzenia Domu Polskiego w Rydze oraz przygotowania do Zjazdu Związku Polaków na Łotwie, który ma się odbyć 5 kwietnia br. w Jekabpils.

Oskar Kastens zapowiedział swój udział w Zjeździe ZPL. Podkreślił, że rząd łotewski bardzo wysoko ocenia rozwój stosunków polsko-łotewskich oraz aktywność Polaków na Łotwie. Wyraził wdzięczność władzom polskim za wspieranie działalności kulturalnej i oświatowej kierowanej do obywateli łotewskich narodowości polskiej. Szczególną okazją do uwypuklenia historycznych związków Polski i Łotwy będą tegoroczne obchody 90. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę oraz 90. rocznicy proklamowania niepodległości Łotwy.

Spotkanie kierownictwa Związku Polaków z Minister Kultury Estonii

Estonia – Ambasada RP w Tallinie

5 marca 2008 roku w siedzibie Związku Polaków w Estonii „Polonia” w Tallinie odbyło się spotkanie zarządu związku z Laine Jänese, Minister Kultury Republiki Estońskiej. Prezes Związku – Halina Kislacz, opowiedziała o historii organizacji oraz zaprezentowała osiągnięcia Związku w dziedzinie krzewienia języka i kultury polskiej, a także przedstawiła wyzwania, z jakimi Związek ma do czynienia w codziennej działalności. Dotyczą one m.in. dostępności do nauki języka estońskiego przez osoby starsze, organizacji nauczania w szkołach estońskich języka polskiego dla dzieci polonijnych, uzyskiwania środków na działalność statutową. Odpowiadając na pytania zadawane ze strony członków zarządu Związku, minister zaprezentowała stanowisko ministerstwa w kwestii współpracy władz estońskich z mniejszościami narodowymi oraz przedstawiła listę przedsięwzięć, w ramach których Ministerstwo poszukuje pola do dalszej współpracy z poszczególnymi związkami mniejszości narodowych. Obejmować to ma także naukę języka polskiego w sytuacji, gdy liczba chętnych osiągnie wymagane przepisami minimum, tj. około 10 osób w grupie szkolnej.

Prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej z wizytą u premiera Kanady

Kanada – Ambasada RP w Ottawie

6 marca 2008 r. prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej – Władysław Lizoń, został przyjęty przez premiera Kanady – Stephena Harpera. W. Lizoń wyraził podziękowanie za decyzję rządu Stephena Harpera o zniesieniu wiz dla obywateli Polski i wręczył premierowi album zawierający reprodukcje arrasów wawelskich. Premier S. Harper przyjął z zainteresowaniem informację o przechowywaniu przez Kanadę skarbów wawelskich w czasie II wojny światowej.

Było to pierwsze od 10 lat spotkanie premiera Kanady z prezesem KPK.

70. rocznica powstania Kongresu Polaków w Niemczech

Niemcy – Ambasada RP w Berlinie

10 marca 2008 r. w Ambasadzie RP w Berlinie odbyło się uroczyste przyjęcie upamiętniające 70. rocznicę powstania Kongresu Polaków w Niemczech, co miało miejsce w Berlinie 6 marca 1938 roku. W uroczystości wzięli udział m.in. członkowie Związku Polaków w Niemczech, kombatancki, przedstawiciele wielu berlińskich organizacji polonijnych i Konwentu Organizacji Polskich w Niemczech. Wydział Konsularny ambasady RP przygotował z tej okazji płyty CD-ROM z oryginalnym zapisem dźwiękowym Kongresu, które zostały przekazane gościom i organizacjom polonijnym.

Zebranie sprawozdawczo-wyborcze SKO „Polonia” w Petersburgu

Rosja – KG RP w Sankt Petersburgu

10 marca 2008 r. odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego „Polonia” w St. Petersburgu.

Dotychczasowy prezes i członkowie zarządu oraz komisja rewizyjna przedstawili sprawozdanie z działalności SKO „Polonia” za okres sprawozdawczy 2004–2007 r.

Jednogłośnie prezesem SKO „Polonia” wybrany został dotychczasowy prezes – Czesław Błasiak. W wyborach wyłoniono również członków zarządu, zostali nimi: T. Konopielko, N. Borowski, A. Filipczuk, I. Romanowska, D. Ditchen, L. Janusowa.

W swoim wystąpieniu Konsul Generalny RP – Jarosław Drozd wysoko ocenił pracę organizacji, podkreślił rolę, jaką odgrywa stowarzyszenie w życiu Polonii petersburskiej, nawiązał także do obchodów 20-lecia Stowarzyszenia, pierwszej organizacji polonijnej powstałej w ZSSR.

KULTURA I PROMOCJA

Promocja kultury polskiej w środowiskach elit kostarykańskich

Kostaryka – Ambasada RP w San Jose

22 lutego 2008 r. ambasada zorganizowała spotkanie byłych stypendystów w Polsce. W spotkaniu wzięli udział Kostarykańczycy, którzy – w większości przypadków dzięki wykształceniu uzyskanemu w RP – zajmują eksponowaną pozycję w tamtejszym społeczeństwie i administracji państwowej.

Byli stypendyści – do tej pory niezorganizowani, nieposiadający żadnej swojej reprezentacji czy stowarzyszenia – uznali, iż kontakty winny być podtrzymywane zarówno między nimi, jak i z placówką. Następnym krokiem będzie utworzenie Związku byłych Studentów w RP w Kostaryce. Placówka zorganizuje kolejne spotkanie w drugiej połowie roku.

27 lutego 2008 r. placówka zorganizowała spotkanie ze studentami języka polskiego i historii Polski, którzy studiują na Uniwersytecie Kostaryki (UCR), największej uczelni w tym kraju. Studenci z entuzjazmem wzięli udział w spotkaniu z pracownikami placówki i stażystami z Polski. Spotkanie posłużyło do zapoznania się z nowymi pozycjami książkowymi, obrazującymi polską historię i literaturę w języku hiszpańskim; podręcznikami i słownikami polsko-hiszpańskimi, których w Kostaryce brakuje.

W spotkaniu udział wzięła także Jolanta Wrzodak (Saurez) – wykładowca języka polskiego na UCR. Wyświetlony został film Andrzeja Wajdy „Zemsta” (komedia Aleksandra Fredry znajduje się w programie regularnego kursu, prowadzonego na miejscowym uniwersytecie).

Spotkanie z pisarką Magdaleną Orzeł w POSK w Dublinie

Irlandia – KG RP w Dublinie

22 lutego 2008 r. w siedzibie Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego (POSK) w Dublinie odbyło się spotkanie z polską pisarką, mieszkającą w Dublinie – Magdaleną Orzeł.

„Dublin. Moja polska karma” to zbiór fabularyzowanych reportaży o losach polskiej emigracji w stolicy Irlandii. Książka ukazuje irlandzką impresję z życia Dublina oraz rzeczywistość widzianą oczami najmłodszej polskiej emigracji. Magdalena Orzeł porównuje Polaków i Irlandczyków, którzy po raz pierwszy w historii znaleźli się tak blisko siebie, pokazuje codzienne zmagania, sympatie, stereotypy, uprzedzenia i obserwacje. Jak choćby ten fragment o polskim chlebie na wyspie: „[...] mamy polskie piekarnie, samochody dostawcze z napisem «Tradycyjny Polski Chleb» jeżdżą po całej Irlandii, starając się dogodzić rozsiądanym na wyspie Polakom. Irlandczycy nie do końca rozumieją, o co nam chodzi z tym chlebem. Pokazują swoje wypieki, czyli chleb tostowy, który jest miękki jak papier, polykasz go jak sflaczałą gąbkę i żadną miarą nie możesz się nim nasycić ani rozsmakować”.

Magdalena Orzeł jest absolwentką polonistyki i filozofii Uniwersytetu Warszawskiego, od 3 lat mieszka w Dublinie. „Dublin. Moja polska karma” jest jej debiutem literackim, który początkowo miał być pojedynczym „luźnym” felietonem, a ostatecznie przybrał formę 167 stronicowego zbioru.

Wyspiański i Yeats duchem pokrewni - spotkanie w DP w Dublinie

Irlandia – KG RP w Dublinie

24 lutego 2008 r. w Domu Polskim odbyło się spotkanie literacko-muzyczne z udziałem znanej publicystki i tłumaczki – Anity Jones Dębskiej. Spotkanie poświęcono dwóm wybitnym artystom – Stanisławowi Wyspiańskiemu i irlandzkiemu poecie i dramaturgowi Williamowi Butler Yeats. Obaj artyści żyli w tym samym czasie, ale w odległych sobie krajach i środowiskach. Najprawdopodobniej nigdy o sobie nie słyszeli, choć podobieństwo pomiędzy ich twórczością jest zadziwiające. Podczas wieczoru odczytano fragmenty utworów obu poetów oraz wykonano polskie i irlandzkie utwory muzyczne. W trakcie wieczoru miała miejsce ciekawa inscenizacja z udziałem publiczności, m.in. z irlandzkimi studentami polonistyki.

W prasie petersburskiej o „Katyniu” A. Wajdy

Rosja – KG RP w Sankt Petersburgu

29 lutego 2008 r. „Newskoje Wriemia” opublikowało artykuł „Jak nie kijem to «Katyniem»”, autorstwa A. Szandorowa.

„Podczas ostatniego festiwalu filmowego w Berlinie kanclerz Niemiec A. Merkel obejrzała film Andrzeja Wajdy «Katyń». Stało się to powodem do nowych refleksji nad współczesnymi polsko-niemieckimi stosunkami na tle historii XX wieku.

Najprawdopodobniej pójście do kina na film «Katyń» pozostałoby prywatną sprawą pani Merkel, gdyby nie ciekawy podtekst polityczny, który minister kultury – B. Neuman, przedstawił jako: «dobry znak dla znakomitych stosunków niemiecko-polskich» i «szczególnie przyjazny sygnał dla Polski».

Przed 65 latami, licząc od dzisiejszej premiery w Niemczech filmu A. Wajdy, wczesną wiosną 1943 r. propaganda Goebelsa odkryła światu «temat» masowego rozstrzelania polskich jeńców wojennych przez «stronę radziecką» w Katyniu koło Smoleńska w 1940 r., dziś w sposób twórczy opracowany przez A. Wajdę.

Jeszcze w ubiegłym roku skrajnie prawicowa prasa niemiecka obwiniała A. Merkel za jej stwierdzenie «iż to właśnie strona niemiecka przyczyniła się do zagłady polskiej inteligencji oraz że Niemcy zabili 6 milionów Polaków».

Polska strona w tym czasie działała według zasady «i naszym, i waszym» – przyznała, że NKWD odpowiada za zbrodnię katyńską, jednak jednocześnie rozpatrywała możliwość wystawienia roszczeń wobec RFN za przestępstwa nazistów.

Najwyraźniej Polska określiła swój ostateczny stosunek do zbrodni katyńskiej, chociaż A. Wajda neguje polityczny charakter swojego filmu; trudno jednak wytłumaczyć to, że jego premiera w stolicy Niemiec odbyła się w 65 rocznicę akcji propagandowej Goebelsa.

Pan Wajda, syn kapitana Jakuba Wajdy – ofiary Katynia, mógłby zaprezentować «Katyń» w rocznicę tych tragicznych wydarzeń, jednak z przyczyn indywidualnych wybrał «inny jubileuszowy powód». W pewnym sensie ten wybór można zrozumieć. W Polsce, gdzie rok temu zabroniono pokazywania w telewizji «Czterech pancernych i psa» (braterstwo antyfaszystowskie określono jako «propagandę radziecką»), modne się stało robienie filmów i pisanie nie o napadzie Niemiec nazistowskich na Polskę, lecz o «humanizmie» hitlerowców, którzy walczyli z Polakami.

Warto zauważyć, że niektórzy polscy dziennikarze, w celu propagandy hitlerowskiego humanizmu, korzystają z niemieckiej prasy skrajnie nacjonalistycznej (można nawet określić ją jako neonazistowską), w której pojawiają się artykuły o tym, że naziści stworzyli dla jeńców m.in. możliwość organizowania chórów, zespołów teatralnych, a także co miesiąc wypłacali każdemu 108 marek (według F. Merzwa, gazeta «Nazional Zeitung»).

Polska ma pełne prawo do własnych przemyśleń nt. wydarzeń historycznych. Oczywiście można zrozumieć intencje Wajdy «jak nie kijem, to Katyniem» polepszenia – podważonego ostatnio – autorytetu Polski w oczach Niemców. Jednak fakt, że minister kultury Niemiec pochwalił dzieło Wajdy, jest «złym znakiem» i «sygnałem» przede wszystkim dla Republiki Federalnej Niemiec. Taki «sygnał» najszybciej przyswoją miejscowi nacjonałiści, którzy już od dawna wykorzystują w swoich celach zmęczenie współczesnego Niemca «kompleksem winy z powodu wojny».

W ślad za «prawdą o Katyniu» Wajdy może powstać nazistowska «prawda» o tym, że to Polska przyczyniła się do wybuchu II wojny światowej. W każdym kraju znajdują się swoi «geniusze», którzy odzwierciedlą taką «prawdę» na ekranie.

A. Merkel podczas premiery filmu «Katyń» powiedziała tylko, że «odnosi się z szacunkiem do twórczości A. Wajdy i dlatego bardzo się cieszy, że miała możliwość obejrzeć jego film». Wszystko byłoby w porządku, gdyby premiera w Berlinie nie przepadła na 65 rocznicę akcji propagandowej Goebelsa prowadzonej przed końcem wojny celem zapobieżenia otwarciu drugiej linii frontu przez sojuszników.

W Niemczech, zapominając o zakazie pokazywania «Czterech pancernych i psa» w demokratycznej Polsce, dużo pisze się o tym, że w Rosji powstrzymano wyświetlanie «Katynia». Przed premierą w Berlinie W. Putin podczas konferencji prasowej, odpowiadając na pytanie polskiego dziennikarza, powiedział: «Wydaje mi się, że ktoś rozdmuchuje w Polsce nastroje antyrosyjskie, żeby stworzyć warunki dla ulokowania tarczy antyrakietowej».

Wiedząc – w odróżnieniu od zachodniego społeczeństwa – jakie «antyrosyjskie» filmy swobodnie wyświetla się w Federacji Rosyjskiej, jestem przekonany, że rosyjski widz zobaczy «Katyń», i to bez narzucanego «z góry» poglądu, sam oceni, czy pan Wajda jest jednym z tych, o których wspomniał, zacytowany powyżej, prezydent Rosji”.

Jest istotne, iż autor użył w artykule tego typu sformułowań, jak np.: „Cóż, nie patrząc na wszystkie starania «mistrzów sztuki» fuehrera, informujących w swojej gazecie «Voelkischer Beobachter» o «ciosie zadany Europe przez Żydów», nie patrząc na hitlerowskie ulotki, rozprowadzane w milionach egzemplarzy o «zezwierżczeniu czerwonych żydo-komisarzy», wszystkie kropki nad «i» w «sprawie Katynia» postawił proces Norymberski, który nazwał hitlerowców prawdziwymi winowajcami tej zbrodni». W sprawie tych sformułowań polski konsulat podjął interwencję w redakcji gazety.

Ta sama gazeta – „Newskoje Wriemia”, opublikowała 5 marca tekst Tatiany Kosinowej, zatytułowany „W «sprawie Katynia» wszystko już dawno ustalono”, będący komentarzem do artykułu A. Szandorowa. Tatiana Kosinowa – dziennikarz, naukowy pracownik Naukowego Centrum Badawczego «Memorial», członek zarządu petersburskiego stowarzyszenia «Memorial».

Tekst Kosinowej poprzedza następująca informacja: „29 lutego w gazecie «Newskoje Wriemia» był opublikowany artykuł «Jak nie kijem to Katyniem», autorstwa Antona Szandorowa – korespondenta «NW» w Niemczech. Wszystkie przedstawione w nim daty i fakty są wypaczone i przedstawione w sposób tendencyjny”.

Oto tekst komentarza:

„Autor artykułu okazał się zwolennikiem marginalnej i niewytrzymałej żadnej krytyki wersji zbrodni katyńskiej, stworzonej przez Muchina, opartej z kolei na sowieckiej wersji zabójstwa 11 tys. polskich oficerów przez hitlerowców jesienią 1943 r. Powyższa wersja była rozpowszechniana przez 47 lat (od kwietnia 1943 r. do kwietnia 1990 r.), jednakże już prawie 18 lat temu została oficjalnie obalona – 13 kwietnia 1990 r. władze Związku Radzieckiego uznały swoją winę w zagładzie polskich jeńców wojennych. W tym samym dniu zostało opublikowane przez TASS oficjalne oświadczenie o bezpośredniej odpowiedzialności za zbrodnię w lesie katyńskim Berii, Merkulowa i ich podwładnych. Sama zbrodnia w

tym oświadczeniu została zakwalifikowana do «ciężkich przestępstw stalinizmu». Zostały wówczas opublikowane dokumenty – ok. 10 monografii szczegółowo opisujących całą zbrodnię (od postanowienia Biura Politycznego KC KPZR z 05.03.1940 r. do szyfrogramu o dokonaniu zbrodni). Zostały przeprowadzone międzynarodowe ekshumacje w Katyniu k. Smoleńska, w Miednoje k. Tweru i w Piatichatkach k. Charkowa – miejscach rozstrzelania i pogrzebienia w kwietniu–maju 1940 r. polskich jeńców wojennych i internowanych. W latach 90. powstały międzynarodowe cmentarze (memoriały w Katyniu i Miednoje zostały odsłonięte w 2000 roku). Wszystkie te informacje okazały się jednak zupełnie nieznane dziennikarzowi.

Pierwsze publikacje o znaleziskach katyńskich pojawiły się w Trzeciej Rzeszy na początku kwietnia 1943 r. (06.04.1943). Dlatego próba traktowania premiery filmu w Berlinie jako dnia rocznicy propagandy Goebelsa również jest bezpodstawna.

Proces Norymberski rzeczywiście postawił wszystkie kropki nad «w» w katyńskiej sprawie, ale w zupełnie innym wymiarze niż to przedstawił A. Szandorow. Jak wiadomo, próby oskarżenia hitlerowców o rozstrzelanie polskich jeńców wojennych i internowanych w okolicach Katynia były podjęte przez stronę radziecką w trakcie Procesu Norymberskiego (proces odbywał się od 20.09.1945 do 01.11.1946). Jednakże w trakcie procesu oskarżenie nie tyle, że nie zostało udowodnione – ono po prostu «rozplynęło się», i w wyroku Międzynarodowego Trybunału Wojennego odczytanego w Norymberdze (30 września–1 października 1946 r.) rozstrzelania polskich jeńców wojennych w Katyniu nie uznano za winę hitlerowskich Niemiec. Podczas procesu strona radziecka nie wyraziła z tego powodu żadnego protestu i nie zdecydowała się wystąpić z własnym komentarzem w związku nieuwzględnieniem w wyroku sprawy katyńskiej. W związku z powyższym, oskarżenie przestępców nazistowskich o mord na polskich oficerach w ZSRR było uznane za fałszywe jeszcze w 1946 r.

W Polsce premiera filmu Andrzeja Wajdy «Katyn» miała miejsce 17 września 2007 r. W Berlinie został on wyświetlony poza konkursem 15–16 lutego 2008 r. podczas 58. Międzynarodowego Festiwalu Filmowego. Premiera filmu w Rosji odbędzie się 17–19 marca 2008 r.

Jeśli więc do czegoś i kogoś odnosiły się uwagi A. Szandorowa, to wbrew jego woli, tylko do 68. rocznicy podjęcia decyzji o rozstrzelaniu polskich jeńców wojennych i 55. rocznicy śmierci Stalina, które miały miejsce – 5 marca.

Opublikowanie omówionego artykułu [Szandorowa] upokarza godność i pamięć kilkunastu tysięcy Polaków, hańbi imię wybitnego reżysera Andrzeja Wajdy i przynosi straty gazecie”.

6 marca konsul generalny – J. Drozd, odbył rozmowę z redaktorem naczelnym gazety „Newskoje Wriemia” – Michaiłem W. Iwanowem, oraz dziennikarzami gazety. W czasie spotkania M.W. Iwanow przeprosił za błędne tezy zawarte w artykule A. Szandorowa. Podkreślił, że stanowisko redakcji zawarte zostało we wstępie do artykułu T. Kosinowej, zapowiedział też, że wystosuje list do KG RP. Uzgodniono, że w trakcie spodziewanej premiery „Katynia” w Sankt Petersburgu gazeta opublikuje dodatkowe zgodne z prawdą historyczną artykuły na temat zbrodni katyńskiej.

Inauguracja obchodów Roku Herberta w Sankt Petersburgu

Rosja – KG RP w Sankt Petersburgu

1 marca 2008 r. w Bibliotece im. W. Majakowskiego w St. Petersburgu zainaugurowane zostały obchody Roku Herberta. W programie seminarium, poświęconego poecie, znalazły się wykłady rosyjskich historyków, literaturoznawców i tłumaczy, a także wystąpienia studentów. Specjalnie na tę okazję przygotowano spektakl poetycki, oparty na tekstach Z. Herberta.

Na uwagę zasługuje fakt, iż w ostatnich latach w Rosji rośnie zainteresowanie twórczością poety, wydano wiele utworów Herberta w przekładach znakomitych rosyjskich tłumaczy, takich jak np. Władimir Britaniszski czy Leonid Cywian.

Seminarium rozpoczyna też cykl imprez poświęconych poecie – m.in. konkurs recytatorski, czy konkurs młodych tłumaczy. Obchody Roku Herberta w St. Petersburgu są organizowane przez Instytut Polski wspólnie ze Związkiem Polaków im. bp. A. Maleckiego, Biblioteką im. W. Majakowskiego, Pałacem Młodzieży i Domem Polskim.

Koncert z okazji 198 urodzin Chopina w Sankt Petersburgu

Rosja – KG RP w Sankt Petersburgu

1 marca 2008 r. w siedzibie Muzeum Samojłowych w St. Petersburgu miał miejsce koncert muzyki Fryderyka Chopina, w wykonaniu najmłodszych laureatów grudniowego III Miejskiego Konkursu

Chopinowskiego. Należy podkreślić wysoki poziom pianistów (w wieku 11–15 lat), którzy zaprezentowali interesujący program złożony z polonezów, mazurków i etud kompozytora. Koncert – zorganizowany przez IP przy współpracy z Petersburskim Towarzystwem Chopinowskim – jak zwykle zgromadził licznych melomanów, przedstawicieli środowisk polonijnych i artystycznych.

Konkurs „Wiedzy o Polsce” w obwodzie leningradzkim

Rosja – KG RP w Sankt Petersburgu

4 marca 2008 r. w czasie spotkania konsul Aleksandry Sapieżyńskiej z przewodniczącym Komitetu ds. Międzynarodowej Współpracy Międzyregionalnej i Gospodarczej Obwodu Leningradzkiego – Władimirem A. Kolesnikow, omówiono kwestię kontynuowania konkursów „Wiedzy o Polsce” w trzech miastach obwodu leningradzkiego – Kiriszi, Iwangorodzie i Tichwinie, w których konkursy odbyły się w 2007 r., a 9 dzieci (nagroda główna) wyjechało do Polski. Poza tymi miejscowościami konkurs odbędzie się w Prioziersku. Nagrodą główną będzie wyjazd laureatów do Polski w pierwszej połowie lipca. Ponadto uzgodniono, że we wrześniu w miastach, w których przeprowadzono konkursy w 2007 r., odbędą się „Dni Kultury Polskiej”, i że do pomocy przy organizacji włączona zostanie młodzież, która była w Polsce.

Chopiniada w Oberursel w Niemczech

Niemcy – KG RP w Kolonii

4 marca 2008 r. w Oberursel odbyła się tegoroczna Chopiniada – uroczysty koncert z okazji 198. urodzin Fryderyka Chopina. Imprezę pod patronatem Ambasadora RP w Berlinie – Marka Prawdy, zorganizowało miejscowe Towarzystwo Chopinowskie wspólnie z Kancelarią Kraju Związkowego Hesji, lokalnymi władzami i miejscową Sparkasse.

W czasie uroczystej inauguracji koncertu, wspólnie z przewodniczącą towarzystwa – I. Schwarz-Schiller, ambasador M. Prawda, dziękując organizatorom za dotychczasową owocną współpracę, podkreślił, iż popularyzacja życia i twórczości F. Chopina na terenie RFN ma w latach 2009–2010 charakter priorytetowy, i że celem Polski jest stale umocowanie dorobku Chopina w świadomości zbiorowej Niemców, a cel ten może zostać osiągnięty jedynie dzięki owocnej współpracy z miejscowymi towarzystwami chopinowskimi.

Gwiazdą wieczoru był 19-letni Jacek Kortus, finalista Konkursu Chopinowskiego w 2005 r., laureat wielu konkursów pianistycznych, stypendysta Marszałka Wielkopolskiego i Miasta Poznania. Młody pianista zachwycił publiczność swoją interpretacją utworów F. Chopina i F. Liszta. Jego koncert spotkał się z gorącym przyjęciem, a publiczność przekładała doznania w owację na stojąco.

Wśród licznie zebranej publiczności (ponad 400 osób) z miejscowych środowisk politycznych, kulturalnych i polonijnych byli także goście honorowi: V. Hoff – Minister ds. Federalnych i Europejskich Hesji, M. Woźniak – Marszałek Województwa Wielkopolskiego, J. Banzer – Minister Sprawiedliwości Hesji, H. Brum – burmistrz Oberursel, a także Y. Hanada – Konsul Generalny Japonii we Frankfurcie nad Menem, oraz K. Sturfels – konsul honorowy RP.

Wieczór autorski ks. Andrzeja Madeja w Iwieńcu

Białoruś – Ambasada RP w Mińsku

5 marca 2008 r. odbyło się w Domu Polskim w Iwieńcu spotkanie poetyckie z udziałem poety ks. Andrzeja Madeja - obywatela RP, dyplomaty watykańskiego, pracującego obecnie w Turkmenistanie. Poeta zaprezentował swój dorobek oraz podzielił się wrażeniami ze spotkań z Polonią m.in. w Australii, Ameryce Północnej oraz Europie. Dużo miejsca poświęcił swojej 11-letniej pracy w Turkmenistanie. Odpowiadał na liczne pytania, które w większości dotyczyły sytuacji Polaków w Turkmenistanie.

Poeta zadeklarował ponowny przyjazd do Iwieńca w ciągu najbliższych kilku miesięcy z promocją nowego tomiku swoich wierszy, który zostanie wydany na Białorusi. Na spotkanie przybyło ponad 100 osób (dzieci, młodzież, nauczyciele, dorośli, duchowieństwo).

W drugiej części spotkania kierownik WK w Ambasadzie RP w Mińsku odpowiadał na liczne pytania dotyczące Karty Polaka.

Podczas wizyty omówiono z dyrektorem Domu Polskiego w Iwieńcu – T. Sobol, kwestie dotyczące m.in. organizacji spotkania wielkanocnego, sprawę pomocy świątecznej, uatrakcyjnienie zajęć języka polskiego, przygotowania do obchodów 5-lecia Domu Polskiego.

9 marca podobne spotkanie odbyło się w sali teatralnej tzw. czerwonego kościoła w Mińsku. Oprócz ks. Andrzeja Madeja zaprezentowali swój dorobek artystyczny również poeci polonijni z Mińska i Grodna. Spotkanie przygotował ks. Andrzej Sańko (opiekun młodzieży) wraz z grupą młodzieży. Inicjatorem spotkania była prezes ZPB w Mińsku – H. Marczukiewicz. W spotkaniu wzięło udział ponad 70 osób, głównie z ZPB w Mińsku.

Seminarium o kulturze polskiej w Sao Bento do Sul

Brazylia – KG RP w Kurytybie

7 marca 2008 r. odbyło się w Sao Bento do Sul (Santa Catarina) seminarium o kulturze polskiej, zorganizowane przez wydział oświaty prefektury, gazetę „Polska w Brazylii” oraz filię Uniwersytetu w Joinville, a finansowane przez prefekturę, skierowane głównie do nauczycieli. Wzięło w nim udział ok. 50 osób. Obecny był też prefekt – Fernando Mallon, kierownik wydziału oświaty – Adrianne Ruzanowsky, i dyrektorka centrum uniwersyteckiego.

Konsul generalny wygłosił wykład na temat kultury polskiej, a prezes Braspolu, Rizio Wachowicz – na temat emigracji polskiej do Brazylii. Głos zabrali również Luciano Weber, redaktor gazety „Polska w Brazylii”, Jose Cieslinski, prezes stowarzyszenia polonijnego „Varsovia”, oraz dyrektor Izby Gospodarczej Polska–Brazylia, Marco Wilczyński. W założeniu organizatorów seminarium ma się stać wydarzeniem cyklicznym. W dwóch tytułach prasy lokalnej ukazały się zapowiedzi seminarium.

Tego samego dnia zainaugurowano kurs języka polskiego, który będzie odbywał się dwa razy w tygodniu. Zainteresowanie było tak duże, iż pomimo utworzenia dwóch grup, część osób znalazła się na liście rezerwowej.

Polska Wielkanoc w Santiago

Hiszpania – Ambasada RP w Madrycie

8 marca w Santiago de Compostela w Parku Alameda odbyła się impreza kulturalna Pasqua Polaca en Santiago (Wielkanoc Polska w Santiago), mająca na celu propagowanie wśród społeczności hiszpańskiej w Galicji polskich tradycji wielkanocnych. Została ona zorganizowana została po raz trzeci przez miejscowe Stowarzyszenie Kulturalne Polonia w Galicji. W jej trakcie zaprezentowano wystawę pocztówek okolicznościowych, palm, świeconek i pisanek artystycznych. Odbyła się również degustacja polskich wypieków wielkanocnych. Zorganizowano także warsztaty dla dzieci i młodzieży, polegające na malowaniu pisanek i kolorowaniu specjalnie zaprojektowanych kartek świątecznych. Rozpowszechniane były ulotki opisujące polskie zwyczaje wielkanocne oraz materiały informacyjne o Polsce. Imprezę po raz pierwszy urozmaiciły występy zespołu tańca ludowego Stowarzyszenia "Nasz Dom" w Madrycie-Getafe. Ambasada jako sponsor pokryła koszty przejazdu zespołu. Imprezę, filmowaną przez miejscowy kanał telewizyjny, odwiedziło ok. 700 osób.

Inauguracja działalności Dyskusyjnego Klubu Filmowego w Sao Paulo

Brazylia – KG w Sao Paulo

8 marca 2008 r. po premierowej projekcji filmu „Katyń” w reżyserii A. Wajdy, w Domu Kultury Polskiej im. Sanguszki w Sao Paulo nastąpiła inauguracja działalności Dyskusyjnego Klubu Filmowego. Klub, do którego wstąpiło 25 osób, ma charakter zamknięty i niekomercyjny. Głównym celem jego działalności jest promocja polskiej sztuki filmowej w polonijnym środowisku Sao Paulo. Przyjęto zasadę, że filmy prezentowane będą wyłącznie w języku polskim, co ma także na celu promocję języka ojczystego i jego doskonalenie przez członków klubu.

Po prezentacji filmu prezes klubu Edmund Kasperowicz wygłosił odczyt dotyczący Zbrodni Katyńskiej.

Wystawa fotograficzna „Joseph Conrad – twixt Land&Sea”

Włochy – KG RP w Mediolanie

10 marca 2008 r. na Uniwersytecie Mediolańskim zakończyła się, trwająca od 21 lutego, wystawa fotograficzna „Joseph Conrad – twixt Land&Sea”. Była ona uzupełnieniem ubiegłorocznego międzynarodowego seminarium, połączonego z przeglądem filmów inspirowanych twórczością

Korzeniowskiego (w tym „Smugi cienia” A. Wajdy), które w ramach obchodów Roku Conrada miało miejsce w grudniu 2007 r. na Uniwersytecie Mediolańskim. Całość zorganizowano z inicjatywy prof. Marialuisy Bignami – znanej włoskiej conradystki, we współpracy z Konsulatem Generalnym RP, Związkiem Polaków w Mediolanie i „Corriere della Sera”.

Ekspozycja oraz foldery informacyjne, doskonale przygotowane, zarówno pod względem merytorycznym, jak i technicznym, były dostępne dla zwiedzających w holu głównym Aula Magna Uniwersytetu i cieszyły się wyjątkowo dużym zainteresowaniem wśród setek studentów i profesorów uczelni, zbierając wiele bardzo pozytywnych komentarzy.

Było to wydarzenie o dużych walorach promocyjnych dla polskiej kultury w najbardziej prestiżowym środowisku naukowym i kulturalnym Lombardii.

Otwarcie wystawy „Prawda i pamięć – zbrodnia katyńska” w Sankt Petersburgu

Rosja – KG RP w Sankt Petersburgu

12 marca 2008 r. w Sankt Petersburgu, w Państwowym Muzeum Historii Politycznej Rosji otwarto wystawę „Prawda i pamięć – zbrodnia katyńska”. Wystawa została zorganizowana we współpracy z Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi i Stowarzyszeniem Rodzina Katyńska. Na ponad 20 tablicach przedstawiono fotokopie materiałów archiwalnych i zdjęć będących chronologiczną, dokumentalną kroniką losów mieszkańców regionu łódzkiego od lat sprzed II wojny światowej do czasów upublicznienia prawdy o Katyniu i złożenia holdu pomordowanym przez Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego.

Należy podkreślić wyjątkowy stosunek do tej wystawy ze strony kierownictwa muzeum, które z wielkim zaangażowaniem i pieczołowitością odniosło się do prawdy o tragedii katyńskiej. Potwierdzeniem tego było wystąpienie pracownika naukowego muzeum – kuratora wystawy, o historii i dramacie wydarzeń.

Z relacji zamieszczonej w gazecie „Newskoje Wriemia” (13.03.2008, A. Ciopa „Trudna przeszłość – bez domysłów”:

„Wystawa została przygotowana przez Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi i Stowarzyszenie «Rodzina Katyńska» (Polska). Opowiada ona o strasznej karcie z historii stosunków polsko-rosyjskich – o rozstrzelaniu polskich oficerów, policjantów, pracowników służby państwowej i inteligencji w 1940 r. przez wojska radzieckie. Ekspozycja zawiera kopie dokumentów radzieckich, udostępnionych publicznie dopiero w latach 90. XX w., plakaty, zdjęcia archiwalne i rodzinne. Wszystkie eksponaty zostały rozmieszczone w porządku chronologicznym: od życia w przedwojennej Polsce, do współczesnych miejsc pamięci masowego pochówku. Po wkroczeniu na terytorium Polski w 1939 r. wojsk niemieckich, a potem i radzieckich, kraj został rozdzielony na strefy okupacyjne. Jeńców z części wschodniej, znajdującej się pod kontrolą ZSRR, rozmieszczono w obozach NKWD w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie. Niespełna pół roku później, ponad 20 tys. osób rozstrzelano. [...]

«Nasza wystawa daje powód do refleksji – stwierdziła referent dyrektora muzeum – Lora Budaj: młodzi ładni ludzie, nie dożyli, nie dokochali, nie wychowywali swoich dzieci... Za co? Dlaczego to wszystko się stało? Historię dziś można przepisać, co i periodycznie ma miejsce, ale dzisiejszych historyków zamienią historycy przyszłości, oni zwrócą się do archiwów, będą tworzyć prawdziwą historię i wszystko wróci na swoje miejsce. Dlatego właśnie trzeba postąpić tak, by wokół naszej wspólnej historii nie było domysłów, przypuszczeń, insynuacji i zatriumfowała prawda. [...]».

Wystawa, która będzie otwarta do 6 kwietnia, porusza jeden z najbardziej bolesnych dla Rosji tematów, dotyczących i dzisiejszych stosunków z Polską. Oczywiście, nieprzyjemnie jest mówić o zbrodni popełnionej przez rodaków, ale prawdę trzeba znać, by rozumieć, na jakim fundamencie budowana jest dziś polityka rosyjsko-polska.

«Minęło 68 lat, ale naród polski musi zachować historyczną pamięć o tym wydarzeniu, o tych, kto walczył za ojczyznę» - podkreślił konsul generalny RP w Sankt Petersburgu Jarosław Drozd. Należy spokojnie odnosić się do prawdy nawet wtedy, gdy jest ona tragiczna”.

Festiwal Migracji, Kultur i Obywatelstwa w Luksemburgu

Luksemburg – Ambasada RP

W dniach 14-16 marca 2008 r. odbył się w Luksemburgu 25-ty Festiwal Migracji, Kultur i Obywatelstwa, na którym społeczność polską reprezentowały dwie organizacje polonijne. Towarzystwo Przyjaciół Kultury Polskiej im. Mikołaja Reja prowadziło, w ramach Salonu Książki, duże stoisko, na

którym sprzedawano nowości z polskich wydawnictw, klasykę polskiej literatury, inne różnorodne książki w języku polskim zarówno nowe jak i używane, a także książki polskich autorów wydane w językach obcych. Jednocześnie polska malarka Lidia Markiewicz-Niewadzi prowadziła w ramach tego stoiska atelier kreacji książek malowanych dla dzieci i młodzieży, nie tylko polskich, ale i dla dzieci i młodzieży innych narodowości. Atelier cieszyło się dużym powodzeniem publiczności. Z kolei Związek Polaków im. Fryderyka Chopina przygotował stoisko z polskimi produktami żywnościowymi, na którym rozdawano również broszury propagujące Polskę.

O Cezarym Skubiszewskim – polskim kompozytorze w Australii

Australia – Ambasada RP w Canberze

15 marca 2008 r. „The Australian” w weekendowym dodatku „Przegląd” prezentuje sylwetkę Cezarego Skubiszewskiego – mieszkającego w Australii polskiego kompozytora muzyki filmowej, zdobywcy dwóch australijskich Oskarów, czyli nagród Australijskiego Instytutu Filmowego. Dziennik przypomina, że C. Skubiszewski otrzymał je za muzykę do filmów: „Bootmen” w 2000 roku i „La Spagnola” w 2001 roku. Owacjami przyjęto jego muzykę do filmu Gilian Armstrong „Death Defying Acts” na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Toronto. Przełom w jego karierze nastąpił w 1995 roku, kiedy to producent Marian Macgowan poprosił go o skomponowanie ścieżki dźwiękowej do filmu „Historia Liliany”. Do swoich ulubionych kompozytorów C. Skubiszewski zalicza Milesa Davisa i Krzysztofa Pendereckiego.

Cezary Skubiszewski wychował się w Warszawie, a jego rodzice byli związani ze sztuką i teatrem. Po śmierci rodziców, w 1974 roku wyemigrował do Australii. Studiował weterynarię na uniwersytecie w Melbourne, ale ostatecznie postanowił poświęcić się muzyce. Początkowo pisał muzykę dla potrzeb telewizji, potem jednak skupił się na pracy dla filmu. Artykuł zawiera szereg wypowiedzi kompozytora na temat sztuki i pisania muzyki filmowej.

XI Aukcja Sztuki Współczesnej

USA – KG RP w Nowym Jorku

16 marca 2008 r. w konsulacie polskim odbyła się XI Aukcja Sztuki Współczesnej, która zgromadziła wielu wybitnych znawców i kolekcjonerów sztuki polskiej. Prowadził ją sławny tenor Wiesław Ochman, od wielu lat animator tej akcji. Tradycyjnie wszystkie fundusze ze sprzedaży dzieł sztuki (obrazy, rzeźba) przeznaczone są na cele charytatywne. Licytacji poddano 87 prac znanych polskich artystów (obrazy m.in. Edwarda Dwurnika, Juliusza Joniaka; rzeźby: Bronisława Chromego, Gustawa Zemły). Największą sumę – 7,2 tys. USD, uzyskano za obraz Juliusza Joniaka – „Pejzaż z Martivres”. Dochód wyniósł 106 425 USD. Nowojorska aukcja była drugim etapem XI Aukcji Sztuki Współczesnej (pierwsze prace licytowano 9 marca w ambasadzie RP w Waszyngtonie). Łącznie całkowity dochód z obu imprez wyniósł 135 080 USD. W ocenie ekspertów oraz mediów, prace wystawione na tegorocznej aukcji prezentowały wyższe, niż zazwyczaj, walory artystyczne. Organizatorzy poinformowali, że środki z licytacji dzieł sztuki zasilą budowę Domu Muzyka Seniora w kraju oraz wspomogą fundusz stypendialny dla młodych śpiewaków.

EDUKACJA POLONIJNA

Nauka języka polskiego w Wenezueli

Wenezuela – Ambasada RP w Caracas

9 lutego 2008 r. Ambasada polska rozpoczęła regularną naukę języka polskiego w podstawowym zakresie, z uwzględnieniem elementów historii oraz ogólnej wiedzy o Polsce i polskich zwyczajach. Zajęcia odbywają się w dwóch około 10-osobowych grupach (początkującej i nieco zaawansowanej) po 1,5 godziny tygodniowo. Zajęcia prowadzi J. Bułkowska, osoba mająca odpowiednie przygotowanie w tym kierunku.

Polonia przyjęła z zadowoleniem tę inicjatywę Ambasady RP w Caracas. Stwarza to nie tylko możliwość nauki języka polskiego, ale również podtrzymania kontaktów z polonijnym środowiskiem. Początkowo zgłosiło się ponad 40 osób. Jednakże ze względów lokalowych i kadrowych konieczne było ograniczenie liczby kursantów do około 20 osób.

Holenderski „De Telegraaf” o punkcie konsultacyjnym dla osób z dziećmi

Holandia – Ambasada RP w Hadze

4 marca 2008 r. „De Telegraaf” (A. Mantel „Pomoc uczniom z Europy Wschodniej”) zamieścił następującą informację:

„We wtorek 03.03 w Utrechcie został uruchomiony specjalny punkt konsultacyjny dla osób z dziećmi w wieku szkolnym z Polski, Czech, Węgier i Słowacji, które nie mówią po holendersku. W punkcie tym można zasięgnąć informacji na temat szkolnictwa w Holandii. Na stworzonym serwisie internetowym umieszczono wykaz hasel, które mogą się okazać pomocne rodzicom. Za pośrednictwem tej strony można także poprosić o poradę eksperta.

Na początku wydawało się, że tylko napływ polskich dzieci w holenderskich szkołach będzie stanowić problem. Szybko okazało się jednak, że problem nie ogranicza się tylko do polskich rodzin. Do holenderskich szkół zaczęto zapisywać również dzieci z Czech, Estonii, Litwy i Węgier, dla których język niderlandzki także nie jest niczym innym, jak szeregiem dźwięków. Jeśli dzieci trafią pod dobre skrzydła, potrzebują ok. 2 lat, aby mogły tyle samo wynosić z lekcji, co ich holenderscy rówieśnicy.

Ze statystyk CBS (Centralnego Biura Statystycznego) wynika, że w ciągu dwóch lat będzie w Holandii mieszkać ok. 100 tys. osób pochodzących z Europy Wschodniej, przez co ilość dzieci uczęszczających do szkoły i niemówiących po holendersku zwiększy się parokrotnie. Można się jednak spodziewać, że szkołom przyznane zostaną dodatkowe pieniądze, ponieważ same szkoły będą też musiały poświęcić więcej uwagi temu problemowi”.

VIII Festiwal Poezji Dziecięcej

Holandia – Ambasada RP w Hadze

16 marca 2008 roku miał miejsce VIII Festiwal Polskiej Poezji Dziecięcej pod nazwą "Wierszowisko". W tym roku przebiegał pod hasłem "Podróże małe i duże". Wzięło w nim udział 70 dzieci z terenu całej Holandii, które rywalizowały w 3 indywidualnych kategoriach wiekowych 4-6 lat, 7-9 lat i 10-13 lat oraz kategorii zbiorowej.

Impreza została zorganizowana dzięki staraniom Forum Polskich Szkół w Holandii, przy udziale Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Hadze. Konsul Leszek Rowicki pełnił obowiązki przewodniczącego jury festiwalu oraz ufundował specjalny puchar. Otrzymała go najmłodsza uczestniczka, która z uwagi na wiek (3 lata) wystąpiła poza konkursem.

Festiwal przebiegł w sympatycznej atmosferze, przy dużym zaangażowaniu uczestników, którzy reprezentowali wysoki poziom zarówno pod względem walorów aktorskich jak i oryginalności interpretacji. Jest to jedyna tego typu impreza dla dzieci w Holandii i z tego względu zasługuje na wsparcie zarówno organizacyjne jak i finansowe udzielane przez placówkę.

MEDIA

Nowa gazeta polskojęzyczna na Ukrainie

Ukraina – KG w Łucku

W marcu 2008 r. - z inicjatywy Konsulatu Generalnego RP w Łucku - została podpisana pomiędzy redaktorem naczelnym „Wolyńskiej Haziety” a Prezesem Towarzystwa Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej umowa o współpracy, której efektem będzie pojawienie się polskojęzycznej gazety „Gazeta Wolyńska” jako dodatku do „Wolyńskiej Haziety”. „Gazeta Wolyńska” pomyślana została jako czterostronicowy dwutygodnik, którego artykuły będą publikowane w językach polskim i ukraińskim. Umowa przewiduje możliwość w razie potrzeby zwiększenie objętości gazety. Koszt wydania jednego

numeru to 5.500 hrywien (ok. 700 Euro), nakład 5.000 sztuk. Wydanie pierwszych numerów zostanie dofinansowane z funduszy konsularnych placówki. Potem niezbędne będzie uzyskanie stałego dofinansowania ze strony Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” w ramach jej programu wsparcia dla mediów polonijnych.

MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ, ROCZNICE

Cmentarz polskich uchodźców wojennych w Bigwa w Tanzanii

Tanzania – Ambasada RP w Dar Es Salaam

15 lutego 2008 r. delegacja ambasady polskiej odwiedziła cmentarz we wsi Bigwa. Spoczywa na nim 8 polskich uchodźców wojennych, którzy w latach 1944–1945 zamieszkiwali w położonej nieopodal osadzie. Było to najmniejsze z polskich osiedli uchodźczych w Tanganice, znalazło tam schronienie ok. 400 Polaków, w tym wiele dzieci, głównie sierot. Polskie groby są zgrupowane w jednym, wydzielonym sektorze cmentarza, w którym mieści się też obelisk z metalowym krzyżem i napisem „Polakom Rodacy 1944–1945”. Drugi, 3-metrowej wysokości obelisk, zwieńczony podobizną orła, znajduje się na terenie zakonnej szkoły średniej usytuowanej w bezpośrednim sąsiedztwie dawnej „polskiej osady”. Widnieje na nim tablica: „Polskie osiedle Morogoro, założone 24 IV 1944 r.” We wsi Mgolele (ok. 3 km od cmentarza), w kompleksie sierocińca, prowadzonego przez siostry Niepokalanego Serca Maryi, znajduje się obraz Matki Boskiej Ostrobramskiej, ofiarowany przez Polaków w czasie likwidacji obozu w 1945 r.

Stan polskiej kwatery na cmentarzu oraz obydwu obelisków jest dobry. Wymagają one jednakże regularnego porządkowania oraz okresowych prac konserwatorsko-remontowych (odmalowanie obelisków, drobna naprawa nagrobków i betonowych obramowań obrzeży grobów). Ostatnia poważniejsza renowacja miała miejsce w 2000 r. (odnowiono obeliski, zbudowano dróżkę prowadzącą do obelisku w sąsiedztwie byłego polskiego osiedla) oraz w 2006 r. (odmalowano obydwu obeliski).

Opiekę nad grobami sprawują polscy misjonarze pracujący w Salwatorijskim Instytucie Filozofii i Teologii w Morogoro. Instytut kształci ponad 300 kleryków, głównie afrykańskich. Obecnie wśród 24-osobowej kadry zarządzającej Instytutem jest 7 Polaków, w tym rektor (ks. Bernard Witek), ekonom i dyrektor biblioteki. Uzgodniono, iż stałą, bieżącą opiekę nad grobami będzie sprawował miejscowy ogrodnik.

Obchody 64. rocznicy zbrodni w Hucie Pieniackiej

Ukraina – KG RP we Lwowie

28 lutego 2008 r. Konsulat Generalny zorganizował obchody rocznicy zbrodni, dokonanej na ludności polskiej przez oddziały Dywizji SS „Galizien” oraz oddziały UPA w miejscowości Huta Pieniacka (obwód lwowski) 28 lutego 1944 r. Przy pomniku ofiar zebrali się przedstawiciele konsulatu, władz gminy, członkowie Stowarzyszenia „Huta Pieniacka” (Wielkopolska), uczniowie obydwu szkół z polskim językiem nauczania we Lwowie, stypendyści Fundacji „Semper Polonia”, przedstawiciele Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie, Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej, Towarzystwa Opieki nad Grobami Wojskowymi, Harcerstwa Polskiego na Ukrainie i in.

Modlitwę za dusze pomordowanych poprowadził ks. Marian Skowyrą, proboszcz parafii MB Gromnicznej we Lwowie, który mówił m.in. o powinności obecnych pokoleń Polaków i Ukraińców wobec ofiar. Obydwa narody powinny robić wszystko, by wydarzenia z tamtych lat już nigdy więcej w historii nie powtórzyły się.

Bardzo wzruszającym momentem, szczególnie dla lwowskiej młodzieży, było wystąpienie Franciszka Bąkowskiego, prezesa Towarzystwa „Huta Pieniacka”, który jako 7-letni chłopiec cudem uratował się z masakry w Hucie. F. Bąkowski zwrócił się z dramatycznym apelem do polskiej młodzieży, prosząc, by nigdy nie zapomniiała o tych, którzy ponieśli męczeńską śmierć za wierność Rzeczypospolitej, zarówno w Hucie Pieniackiej, jak i setkach innych miejscowości.

Na zakończenie krótkiej uroczystości obecni złożyli kwiaty pod pomnikiem ofiar mordy z 1944 r. Następnie udali się na teren dawnego cmentarza parafialnego w Hucie Pieniackiej, gdzie zapalono znicze na ocalalych grobach dawnych mieszkańców Huty.

Obchody piątej rocznicy śmierci żołnierzy polskich

Macedonia – Ambasada RP w Skopje

4 marca 2008 r. w Sopocie, miejscu tragicznej śmierci dwóch polskich żołnierzy PKW KFOR – sierżantów Piotra Mikulowskiego i Pawła Legenckiego, z inicjatywy Ambasady RP w Skopje odbyły się uroczyste obchody 5. rocznicy zamachu.

Na uroczystość przybyli przedstawiciele władz państwowych i lokalnych, korpusu dyplomatycznego i attachatów akredytowanych w Republice Macedonii, przedstawiciele Armii RM oraz Sztabu Generalnego, Szef Misji NATO w Skopje, reprezentanci organizacji międzynarodowych, przedstawiciele Caritasu, Kościoła rzymskokatolickiego oraz przedstawiciele wszystkich trzech organizacji polonijnych w Republice Macedonii („Wisła”, „Wardar”, „Klub Polonia”). Licznie przybyli także żołnierze PKW KFOR z dowódcą – płk. Z. Brzuszek. W ceremonii wzięła udział również Poliksena Filipowska, tłumaczka ranna podczas zamachu. Ambasador wygłosił przemówienie do zebranych. Biskup Skopijski i Apostolski Egzarcha w R. Macedonii – Kiro Stojanov, wraz z proboszczem katedry katolickiej – Don Mato Jakovićem, oraz kapelanem wojskowym zmówili modlitwę. Przed kamieniem upamiętniającym zdarzenie zapalono znicze oraz złożono wieńce. Ostatnim punktem uroczystości było zasadzenie przez polskiego ambasadora oraz przedstawiciela władz lokalnych dwóch symbolicznych dębów.

Obchody 240. rocznicy powstania Konfederacji Barskiej w Barze na Ukrainie

Ukraina – KG RP w Kijowie

5 marca 2008 r. w Barze odbyły się uroczystości związane z 240 rocznicą utworzenia Konfederacji Barskiej, zorganizowane przez Barskie Rejonowe Dobroczynne Stowarzyszenie Polaków im. Konfederatów Barskich, na czele z prezes – Małgorzatą Miedwiediewą. Na program obchodów, które odbyły się w klasztorze ss. benedyktynek, złożyły się msza w intencji konfederatów, wykład historyczny oraz rekonstrukcja przebiegu walk. Wystąpił chór barskich Polaków.

W uroczystościach uczestniczyli miejscowi Polacy, Biskup Kamieniecko-Podolski – ks. Jan Niemiec, a także przedstawiciele Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie.

Wspomnienie o Zbigniewie Ziemińskim

Brazylia – KG RP w Rio de Janeiro

7 marca 2008 r. brazylijska gazeta „O Globo” zamieściła informację o polskim reżyserze – Zbigniewie Ziemińskim (Aleksandra Duarte, „Sto lat temu narodziła się rewolucja teatralna”):

„Polski reżyser i aktor Zbigniew Ziemiński ukończyłby 100 lat. Przybył do Brazylii w wieku 33 lat, uciekając przed II wojną światową. Sprawił, że teatr w Brazylii uwolnił się z XIX-wiecznej tradycji portugalskiej. Wystawił m.in. sztukę pt. „Suknia ślubna”, która stała się jedną z najbardziej znanych w Brazylii.

Ziemiński był pierwszym brazylijskim reżyserem. Po nim przybyli reżyserzy włoscy: Adolfo Celi, Luciano Salce i Ruggero Jacobi.

Ziemiński był wielkim twórcą. To on wprowadził sztukę interpretacji Stanisławskiego, połączył teatr z filmem. Miał wizję sceniczną i psychologiczną tworzonych spektakli. Był człowiekiem utalentowanym, entuzjastą muzyki klasycznej, znawcą sztuki.

W latach 60. Ziemiński zasłynął z produkcji niezależnych, realizowanych z wybranymi brazylijskimi grupami teatralnymi.

Wpływ Ziemińskiego na brazylijską sztukę nie ogranicza się tylko do sceny teatralnej. Odegrał on ważną rolę również w brazylijskiej telewizji, która po dziś dzień korzysta z techniki aktorskiej i ekspresyjności polskiego artysty.

Obchody 40. rocznicy wydarzeń marcowych

USA – KG RP w Nowym Jorku

9 marca 2008 r. odbyło się w siedzibie placówki z inicjatywy Konsulatu Generalnego RP w Nowym Jorku pierwsze w historii spotkanie emigrantów marca '68 pod hasłem „Skazani na wolność – 40 lat później”. Liczba uczestników, do których w styczniu br. konsul generalny wystosował specjalny list-przesłanie, przerosła wszelkie oczekiwania. Do konsulatu przyszło ponad 150 osób. Wśród nich bardzo dużo było osób, które po raz pierwszy po 40 latach odważyły się przyjść do polskiej placówki i podjąć dialog z przedstawicielami władz RP. Wielu z tych ludzi należy do elity amerykańskich sfer nauki, biznesu i sztuki. Również i to spowodowało, że poziom spotkania był niezwykle wysoki. Mimo ujawnianego niekiedy żalu i nieskrywanej goryczy, dyskusja była wyważona.

Uroczystość rozpoczęły pieśni Ewy Demarczyk, nawiązujące do tamtych czasów. Oficjalnie otworzył spotkanie konsul generalny, który powitał gości i przedstawił członków delegacji Premiera RP, który tego dnia przylatywał do Nowego Jorku: pp. Sławomira Nowaka – sekretarza stanu w KPRM i szefa Gabinetu Politycznego Prezesa RM, i Krzysztofa Liska – posła na Sejm RP, przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu SP. Obecna była też dyrektor Instytutu Kultury Polskiej w NYC – Monika Fabijańska.

Na pierwszą część uroczystości złożyło się bardzo dobrze przyjęte przesłanie min. S. Nowaka w imieniu Premiera i rządu RP, oraz wystąpienia konsula generalnego – K. Kasprzyka, i Jerzego Warmana z Nowego Jorku (emigranta marcowego), bardzo zasłużonego w rozwijaniu współpracy KG z emigrantami marcowymi w całym USA. Wszystkie te głosy spotkały się z uznaniem, wywołując żywą i szczerą dyskusję z udziałem gości.

Drugą część spotkania skupiła się wokół projekcji znanego filmu Teresy Torańskiej „Dworzec Gdański”. Sama autorka dokumentu, która na zaproszenie konsulatu specjalnie przyleciała z Warszawy, opatrzyła film emocjonalnym komentarzem i podzieliła się własnymi spostrzeżeniami, opiniami o wydarzeniach Marca'68. Wywołało to ponowną żywą dyskusję, która trwała jeszcze podczas wydanego z tej okazji oficjalnego przyjęcia. Impreza trwała w sumie ponad 6 godzin.

Przygotowywane od kilku miesięcy spotkanie odbyło się w wyjątkowej, trudnej do opisanego atmosferze. Padło wiele mądrych słów. Były refleksje, łzy i nieskrywana radość. Reakcje „marcowych” trafnie obrazuje poniższy cytat, który jest fragmentem jednego tylko z e-maili przysyłanych już po wydarzeniu: „Dziękuję za to, że mogłam opowiedzieć swojemu 90-letniemu ojcu, który już stracił nadzieję, [...] o tym, co nam Pan i Pan Minister Nowak wczoraj przekazał. «Dożyliśmy...», powiedział, i przysięgam, że w jego niewidzących oczach poza łzami zabłysło coś nowego, czego nie było w nich od 40 lat...”.

Trwałym owocem spotkania będzie najprawdopodobniej niewielka książka z zamówionymi wcześniej przez konsula generalnego tekstami uczestników spotkania pod hasłem, które stanowiło tytuł imprezy. Wstęp do książki napisze Teresa Torańska, a przedmowę konsul generalny RP w Nowym Jorku.

Obchody wydarzeń marcowych w Danii

Dania – Ambasada RP w Kopenhadze

11 marca 2008 r. Związek Żydów z Polski w Danii zorganizował, w siedzibie Związku w Kopenhadze, spotkanie w 40. rocznicę wydarzeń marcowych. W jego programie znalazło się m.in. wyświetlenie filmu dokumentalnego poświęconego wydarzeniom marca 1968 roku, dyskusja panelowa z udziałem profesora Jerzego Eislera – dyrektora Warszawskiego Oddziału Instytutu Pamięi Narodowej, i Władysława Hermana – przedstawiciela tutejszej emigracji, historyka i reżysera teatralnego. Dyskusja panelowa oparta była na informacjach zawartych w nowo wydanej przez IPN książce Jerzego Eislera „Polski Rok 1968”. W spotkaniu, które prowadził Marek Chrapot – przewodniczący Związku Żydów z Polski w Danii, wzięło udział ponad 100 emigrantów marcowych mieszkających obecnie w Danii, a także delegacja ambasady polskiej, na czele z ambasadorem.

Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi RP dla J. Jakubowskiego i G. Bromberg w ramach obchodów rocznicy Marca '68

Szwecja – Ambasada RP w Sztokholmie

15 marca 2008 r. w Złotej Sali Sztokholmskiego Ratusza odbyła się uroczystość odznaczenia Jackie Jakubowskiego i Gabrieli Bromberg Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi RP, którego dokonał ambasador RP w Sztokholmie – Michał Czyż.

Uroczystość ta uświetniła przyjęcie kończące obchody 40. rocznicy wydarzeń Marca '68. Wzięło w niej udział ok. 400 osób, m.in. burmistrz Sztokholmu – Bo Bladholm, minister szkolnictwa wyższego i nauki Lars Leijonborg oraz pełnomocnik polskiego ministra spraw zagranicznych ds. kontaktów z diasporą żydowską – ambasador Maciej Kozłowski, a także przedstawiciele korpusu dyplomatycznego, Polonii i szwedzkich środowisk opiniotwórczych. Poseł na Sejm RP z ramienia Platformy Obywatelskiej – Jerzy Fedorowicz, odczytał przesłanie Marszałka Sejmu Bronisława Komorowskiego, skierowane do emigrantów marcowych.

Zorganizowanie przyjęcia w tak prestiżowym miejscu, jakim jest noblowska Złota Sala, było możliwe dzięki znakomitym relacjom, łączącym Ambasadę RP z władzami Sztokholmu. Dzięki osobistemu zaangażowaniu burmistrza B. Bladholma możliwe było godne uhonorowanie odznaczonych osób za ich wkład w promowanie dialogu i tolerancji między grupami etnicznymi, w tym dialog polsko-żydowski.

Obchody 40. rocznicy wydarzeń marcowych w Toronto

Kanada – KG RP w Toronto

16 marca r. z okazji 40. rocznicy wydarzeń marcowych KG RP w Toronto wespół z miejscowym oddziałem Polish-Jewish Heritage Foundation zorganizował na Uniwersytecie w Toronto wykład oraz pokaz filmu T. Torańskiej „Dworzec Gdański”. Wydarzenie cieszyło się, przekraczając oczekiwania, dużą frekwencją, w dwóch salach zebrano ponad 260 osób. Wykład prof. K. Jasiewicza, socjologa z Washington and Lee University w Lexington, Virginia, na temat wydarzeń 1968 r. w Polsce i na świecie poprzedziło wystąpienie konsula generalnego RP – P. Konowrockiego, który podkreślił rangę i charakter tegorocznych obchodów rocznicy wydarzeń marcowych w Polsce oraz poinformował o podjętych decyzjach rządu i prezydenta RP, w sprawie poświadczania i nadawania – utraconego pod przymusem – obywatelstwa polskiego. Zwrócił się również do obecnych na sali uczestników Marca '68 z podziękowaniem za wciąż silne emocjonalne związki z Polską, jej kulturą i historią oraz życzliwość dla naszego kraju, mimo bólu i rozgoryczenia, wywołanych zmuszeniem do opuszczenia kraju przez komunistyczne władze Polski Ludowej. Wykład i film „Dworzec Gdański” spotkał się z bardzo dobrym i emocjonalnym przyjęciem uczestników. W hollu można było zakupić, wydaną w marcu w Polsce przez Wydawnictwo Literackie, książkę, również pod tytułem „Dworzec Gdański”, autorstwa H. Dasko – zmarłego przed rokiem emigranta marcowego, który mieszkał w Toronto.

Wykład prof. K. Jasiewicza oraz pokaz filmu były wspólnym projektem placówek dyplomatycznych i konsularnych w Kanadzie i USA. W przedsięwzięciu licznie wzięli udział przedstawiciele mediów polonijnych i kanadyjskiego kanału OMNI.

Przygotowania do organizacji obchodów 64. rocznicy bitwy o Anconę

Departament Konsularny i Polonii MSZ

Urząd do Spraw Kombatantów i Osób represjonowanych podjął decyzję o zorganizowaniu w 2008 r. uroczystych obchodów 64. rocznicy bitwy o Anconę, w której uczestniczyli żołnierze II Korpusu Polskiego gen. W. Andersa. Obchody odbędą się w dniach 17-18 lipca w Anconie oraz na cmentarzu w Loretto. Na czele delegacji, w skład której wejdzie m.in. duża grupa weteranów, stanie szef Urzędu – minister Janusz Krupski.

SYLWETKI POLONIJNE

100. urodziny Wacława Kowrygo

Białoruś – Ambasada RP w Mińsku

5 marca 2008 r. delegacja Wydziału Konsularnego odwiedziła Wacława Kowrygo, obchodzącego 100 urodziny, weterana Ludowego Wojska Polskiego, żołnierza I Brygady Pancerniej im. Bohaterów Westerplatte, dwukrotnie rannego w grudniu 1944 r. pod Warszawą i marcu 1945 r. pod Szczecinem. Dostojnemu Jubilatowi, który znajduje się w bardzo dobrej kondycji fizycznej i umysłowej zostały wręczone okolicznościowe prezenty, został odczytany list gratulacyjny od Ambasadora RP w RB – Henryka Litwina.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele władz lokalnych z Mołodeczna oraz związków kombatanckich.

Spotkanie dostarczyło obecnym, trzem pokoleniom 35-osobowej rodziny Jubilata oraz delegacji WK wielu wzruszeń i niezapomnianych przeżyć. Jubilat był bardzo zadowolony z obecności delegacji Ambasady RP i opieki, jaką jest objęty przez państwo polskie.

Pan W. Kowrygo po II wojnie światowej powrócił do swojej rodzinnej wsi i do 1950 r. prowadził własne gospodarstwo rolne, które w 1951 r. zostało przejęte przez kolchoz. Pracował w nim do końca lat 80. Pan W. Kowrygo pomimo sędziwego wieku nadal aktywnie działa na rzecz miejscowej społeczności polskiej. Był jednym z inicjatorów budowy kościoła w Dąbrowie, a następnie wieloletnim przewodniczącym komitetu kościelnego. W latach 90. pomagał polskim kombatanom w kompletowaniu dokumentów w celu uzyskania uprawnień kombatanckich na Białorusi (byłych żołnierzy wojny obronnej w 1939 r.). Z dumą podkreśla, że jest Polakiem z krwi i kości. Za swoją działalność został uhonorowany medalem „Pro Memoria”.

Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi RP dla Krzysztofa Sierańskiego

Austria – Ambasada RP w Wiedniu

5 marca 2008 r. pan Krzysztof Sierański otrzymał z rąk Jarosława Dziejzica – kierującego Ambasadą RP w Wiedniu, Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi RP. Uroczystość odbyła się w Starym Ratuszu w Linzu w obecności byłego wieloletniego premiera rządu krajowego Górnej Austrii – J. Ratzenböcka, członka zarządu miasta Linz – K. Lugera, posłów do parlamentu federalnego i krajowego Górnej Austrii oraz biskupa pomocniczego – J. Ahammera, a także licznie zgromadzonych przedstawicieli miejscowego establishmentu. W uroczystości uczestniczyło również liczne grono austriackiej Polonii i przyjaciół odznaczonego. Uroczystość udokumentowana została przez austriacką telewizję publiczną ORF, a także radio Polonia.

Pan Krzysztof Sierański jest wieloletnim przewodniczącym Związku Polaków Górnej Austrii, a od 2007 r. wiceprezesem organizacji dachowej – Forum Polonii.

110. urodziny najstarszej Polki w Kanadzie

Kanada – Ambasada RP w Ottawie

8 marca 2008 pani Eufrozyna Kamińska obchodziła 110 urodziny. W urodzinach najstarszej Polki w Kanadzie uczestniczyła delegacja ambasady polskiej.

Eufrozyna Kamińska urodziła się 7 marca 1898 roku na kresach wschodnich. W 1939 r. rodzina Kamińskich wywieziona została na Sybir, skąd w 1942 r. wydostała się do Afryki. W 1950 roku wyemigrowali do Kanady.

102. urodziny ks. prałata Józefa Obrebskiego

Litwa – Ambasada RP w Wilnie

15 marca 2008 r. w Mejszagole odbyły się uroczystości z okazji 102. urodzin ks. prałata Józefa Obrebskiego. Zainaugurowała je msz św. koncelebrowana przez nuncjusza apostolskiego – abpa Petera

Stephana Zurbriggena, bpa J. Tunaitisa i kilku polskich księży z różnych parafii Wileńszczyzny. Na zakończenie mszy ambasador J. Skolimowski odczytał okolicznościowy list od prezydenta L. Kaczyńskiego. Po mszy w drewnianej chatce, w której mieszka Jubilat, zwanej przekornie Pałacikiem, przedstawiciele społeczności polskiej Wileńszczyzny składali ks. pralutowi gratulacje i życzenia. Uroczystość zakończył obiad dla grupy zaproszonych gości z udziałem będącego w dobrej formie Jubilata.

VARIA

II Polonijny Turniej Szachowy w Norymberdze

Niemcy – KG RP w Monachium

24 lutego 2008 r. w Polskiej Misji Katolickiej w Norymberdze odbył się pod patronatem konsulatu II Polonijny Turniej Szachowy o puchar PMK w Norymberdze.

W turnieju wzięło udział 29 zawodników w wieku od 7 do 64 lat, w tym również całe rodziny. Także KG w Monachium miał swojego reprezentanta w osobie pana Jana Sobótki, męża pani konsul generalnej. Turniej rozpoczęła uroczysta msza święta, w trakcie której powitano nowego duszpasterza misji – ks. Stanisława Kozielca, który wraz z proboszczem ks. S. Stenką pełnić będzie posługę w PMK w Norymberdze. Następnie konsul generalny – Elżbieta Sobótka wraz z proboszczem S. Stenką otworzyli uroczystość turniej wykonując również pierwszy ruch na szachownicy. Sędzią turnieju był prowadzący klub szachowy przy PMK Norymberga – Jan Jüngling. Po całodniowych zmaganiach szachowych wyłoniono zwycięzcę, którym został 14-letni Sebastian Cichaszek, przed Janem Sobótką i Maciejem Franczakiem. Wszyscy nagrodzeni otrzymali pamiątkowe dyplomy oraz nagrody zakupione dzięki wsparciu konsulatu i składek miejscowej Polonii. KG w Monachium ufundował specjalny puchar i dyplom dla najlepszej rodziny uczestniczącej w turnieju – otrzymali ją państwo Molenda (syn, córka i ojciec).

W przygotowanie turnieju zaangażowani byli nie tylko członkowie klubu szachowego, ale również całe środowisko polonijne działające przy PMK.

Spotkania ambasadora RP z przedstawicielami Polonii w Urugwaju

Urugwaj – Ambasada RP w Montevideo

7 marca 2008 r. w Salto (północna część Urugwaju) ambasador RP, przy okazji otwarcia wystawy, poświęconej Conradowi Korzeniowskiemu, spotkał się z przedstawicielami Polonii. Salto, położone około 500 km od Montevideo, w pobliżu granicy z Argentyną, jest dużym centrum przemysłowym Urugwaju, siedzibą uniwersytetu oraz prężnym ośrodkiem kulturalnym.

Według ostatniego spisu ludności, przeprowadzonego w Urugwaju w 1996 r., w Salto zamieszkuje około 70 Urugwajczyków polskiego pochodzenia. W tym mieście od kilkunastu lat aktywnie działa m.in. Stowarzyszenie Słowian (Asociacion Eslava), zrzeszające osoby, których dziadkowie wywodzą się m.in. z Ukrainy, Białorusi, Słowacji, Rosji i Polski. W Salto znajduje się jedyny w Urugwaju tzw. słowiański cmentarz (Cementerio Eslavo).

Z Salto pochodzą tacy wybitni Urugwajczycy, w których żyłach płynęła polska krew, jak np. dr B. Jurkowski, który był założycielem miejscowego szpitala, oraz ksiądz Eduardo Scholiński, syn polskich emigrantów, którego nazwisko nosi jedna z ulic w tym mieście. Urugwajscy Polacy z Salto współorganizują corocznie, zawsze w listopadzie, tzw. Tydzień Emigranta, w którym uczestniczą potomkowie emigrantów pochodzących z całego świata, np. z dawnej Persji, Niemiec, Rumunii oraz kilku krajów Europy Wschodniej. Tutejsze obchody Tygodnia Emigranta cieszą się poparciem lokalnych władz i są okazją do manifestacji i pokazania walorów swej kultury narodowej poprzez m.in. organizację wystaw, odczytów, spektakli, koncertów muzycznych, wieczorów poezji oraz prezentacji najpopularniejszych dań kuchni z krajów pochodzenia emigrantów.

Ambasada RP przekazała Polakom z Salto najnowsze materiały promujące polską gospodarkę, kulturę i sztukę.

Minister edukacji i kultury Urugwaju – Maria Simon, obecna podczas uroczystości otwarcia wystawy, podziękowała emigrantom z Polski za ich aktywne wspieranie różnorodnych przedsięwzięć, przede wszystkim kulturalnych i społecznych, mających na celu podtrzymywanie związków z krajami

pochodzenia ich przodków. Dyrektor wydziału kultury Salto zapowiedział, że w najbliższych tygodniach zostanie otwarta kolejna wystawa – poświęcona dorobkowi i osiągnięciom polskiej szkoły grafiki (prezentacja polskich plakatów).

Z uroczystości otwarcia wystawy i spotkania ambasadora RP z miejscową Polonią obszerne relacje zamieściły dwa tytuły miejscowej prasy: „Cambio de Salto” i „El Pueblo” oraz rozgłośnie radiowe i telewizja regionalna.

Prezentacja programu stypendialnego „Poland in the Rockies”

USA – KG RP w Chicago

15 marca 2008 r. w polonijnym Teatrze Chopina w Chicago odbyła się prezentacja międzynarodowego programu stypendialnego „Poland in the Rockies”. Goszczący na zaproszenie placówki oraz Zygmunta Dyrkacza – właściciela Teatru, pomysłodawcy i dyrektorzy projektu – Tony Muszynski i Irena Tomaszewska, przedstawili zebranym gościom (ok. 120 osób – studenci, akademicy, lokalne środowisko kulturalne) zarys projektu edukacyjnego. Program „Polska w Górach Skalistych” obejmuje w głównej mierze studentów szkół wyższych, młodych profesjonalistów, wykładowców uniwersyteckich oraz inne osoby związane z promocją polskiej kultury, sztuki i historii zarówno w Stanach Zjednoczonych, jak i Kanadzie, Wielkiej Brytanii i Polsce.

Zainicjowane w Kanadzie w 2004 r. 10-dniowe sympozjum i warsztaty odbywają się w Canmore w Albercie, w kanadyjskich Górach Skalistych. Każde z organizowanych co 2 lata spotkań ma na celu podniesienie poziomu wiedzy o polskiej historii i kulturze, zwiększenie zainteresowania sprawami Polski oraz umożliwienie rozwinięcia szerokich kontaktów i przyjaźni wśród młodzieży polskiego pochodzenia z całej Kanady i USA. Dyskusje skupiają się na najbardziej aktualnych zagadnieniach dotyczących współczesnej sytuacji Polski – gospodarczej, politycznej, kulturowej. Podczas warsztatów przykładą się bardzo dużą wagę do eksponowania narodowego dziedzictwa Polaków urodzonych na obczyźnie. Tegoroczna edycja programu odbędzie się w dniach 17–28 lipca.

Żywe i długie dyskusje uczestników tego wieczoru poprzedziła prezentacja spektaklu „The Stranger”, będąca adaptacją, nagrodzonego Nagrodą Nobla, utworu Alberta Camusa. Słowo wstępne wygłosił prof. Frank Kujawiński z uniwersytetu Loyola, twórca Klubu Polskiej Książki i współtwórca polskiego kierunku studiów (Polish Minor Studies) na tejże uczelni.

Rekolekcje po polsku w Rabacie

Maroko – Ambasada RP w Rabacie

14–16 marca 2008 r. z inicjatywy zamieszkałej w Rabacie społeczności polskiej odbyły się w kościele św. Franciszka rekolekcje po polsku, zakończone uroczystym nabożeństwem z okazji Niedzieli Palmowej. Odprawił je ojciec Symeon Stachera, franciszkanin z Meknesu.

Przekazanie pamiątek po dowódcy Dywizjonu 303

USA – KG w Nowym Jorku

19 marca w Konsulacie Generalnym RP w Nowym Jorku odbyło się oficjalne przekazanie - na ręce prof. J. Ciska, dyrektora Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie - kolekcji pamiątek po dowódcy słynnego dywizjonu myśliwskiego 303 gen. W. Urbanowiczu. W obecności konsula generalnego przekazał ją syn generała, p. Witold Urbanowicz.

General, który z wynikiem 17 zestrzelonych samolotów niemieckich znalazł się w pierwszej dziesiątce najskuteczniejszych pilotów alianckich, był odznaczony m.in. Krzyżem Orderu Virtuti Militari, brytyjskim Distinguished Flying Cross oraz innymi orderami wojskowymi. W 1943 r. wstąpił do 14 amerykańskiej Floty Lotniczej, w której jako pilot dywizjonu 75, znanego jako "Latające Tygrysy", walczył na froncie chińsko-japońskim. Nigdy nie wrócił do Polski; na stałe zamieszkał w Nowym Jorku. W 1996 r. zmarł w szpitalu dla weteranów wojennych na Manhattanie.

Na pomysł wystawy w Muzeum WP z okazji nadchodzącej setnej rocznicy urodzin gen. Urbanowicza (30 marca 2008 r.), wpadło dwóch polskich filmowców - Adam Ustynowicz i Tomasz Magierski. Do Warszawy trafią m.in. następujące eksponaty: ozdobny pistolet, medale, insygnia, mundury, zdjęcia, dokumenty i wiele innych.